

N. F. S. Grundtvigs prædiken 2. søndag i advent

Taler

Nikolai Frederik Severin
Grundtvig
Forfatter, teolog, digter

Sted

Garnisons Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst:**

Paulus' Brev til Romerne kapitel 15, vers 4-9

Hvadsomhelst der er tilforn skrevet, det er forudskrevet os til Lærdom, paa det vi skulle have Haab formedelst Taalmodighed og Skrifternes Trøst, men Taalmodighedens og Trøstens Gud give eder at have eet Sind iblandt hverandre efter Jesum Christum, at I eendragtelig med een Mund kunne prise Gud og vor Herres Jesu Christi Fader!

Derfor antager eder hverandre, ligesom Christus haver antaget Sig os til Guds Ære! Men jeg siger, at Jesus Christus er blevet Omskjærelsens Tjener for Guds Sandheds Skyld, for at stadfæste Forjættelserne til Fædrene; men Hedningene skulle love Gud for Barmhjertighed, ligesom skrevet er: derfor vil jeg bekjende Dig iblandt Hedningene og synge Dit Navn.

Elskelige! det gjøres ei behov med mange Ord at spørge, om vi, om Menneskens Børn have Trøst behov; vi høre det fra alle Verdens Hjørner, saavidt som Mennesker bygge og boe og sende os Tidende om deres Vilkaar, vi høre det fra de hensovne Slægter saa langt tilbage i de fremfarne Tider, som Mennesker have efterladt sig Ihukommelse. Ja, vi behøve end ikke derom at adspørge de hedenfarne Slægter og de fremmede Folk, thi der er Ingen af os alle, saamange som ere komne til Skjels Aar og Alder, der er, siger jeg, Ingen af os, det være Mand eller Kvinde, Ung eller Gammel, som jo stundum fornam, om de end ikke fornemme det nu, at de behøvede Trøst.

Men, I Elskelige, hvor almindelig end Trangen til Trøst monne være, saa er der alligevel i dette Stykke en stor og saare mærkelig Skilsmisse mellem Folket i

Verden. Der ere Nogle, som føle, at dem gjøres daglig Trøst behov, som føle det midt i Medgang og Ungdoms Dage, naar Alt synes at blomstre og smile omkring dem; men der ere Andre, og det er de Fleste, som kun spørge og lede om Trøst, naar Verden ganger dem imod, naar Issen graaner og deres Kraft forgaaer, naar Sygdom piner, og naar Døden truer, naar timelige Ting forlores eller staae i Fare. Denne Skilsmisse kommer deraf, at det er kun saa Faa, som ere alvorlig og inderlig bekymrede for den udødelige Sjæl, som er skjult i Støvets Hytte, bekymrede for den hellige, alvidende Guds Velbehag og for deres evige Skjebne.

Alligevel er det saa, at ogsaa de Gudfrygtige føle deres Trang mest og dybest i Modgangs og Ulykkens og Trængselens Dage, og mon der da var nogen Tid, i hvilken alle Herrens adspredte Børn maatte mere længes, og dybere sukke efter Trøst, end i den nærværende? Nei, visselig, det er sandt, de sukke ei med Verdens Børn over de Ting, som ere af Verden, som høre til Øienslyst og Kjødslust og Livets Overdaadighed, over de mange Savn, som pine Daarers Hjerter, som udpresse de fleste Suk og Klager, som daglig drages og udøses; nei, thi de, som elske Gud, have afsvoret Kjærligheden til de Ting, der ikke ere af Faderen men af Verden. Alligevel see ogsaa de stundum med Verdens Daarer ængstelig paa den Dag i Morgen og spørge: hvad skal vi æde, og hvad skal vi drikke, og hvormed skal vi klæde os? ja, det var en Hykler, den alvorlige Mand eller Kvinde, som vilde sige, at de aldrig hjemsøgdes af Fristelse til Bekymring for saadanne Ting og behøvede Trøst.

Men ikke dette alene, de Gudfrygtige have og for sig selv megen Bekymring og Angst, som Verdens Børn ei kjende, og aldrig mere end nu. Naar Tidender høres om Krig og Blodstyrtning, om Plager, som fare om Land, fortære og knuse, da, medens Verdens Børn forlystes ved Kiv om Høvdingers Anslag, om blodig Bedrift og Lykkens Omvexling, medens disse Ting forlyste dem saare, saalænge de selv ikke rammes, og Intet forlore af det, som de eie og elske; da maa den, som frygter Gud, vel gjøres vemodig ved Synet af de ulyksalige Brødre og Søstre, føle i Hjertet Bekymring og ængstende Tvivl. Medens Fattige sukke, og Hungrige græde, da kan Verdens Børn sige til deres Sjæl: æd og drik og vær lystig, naar de kun have Overflod; men de Elendiges Sukke ere Stene paa den Gudfrygtiges Hjerter, deres Taarer brænde ham.

Det er aabenbart, at Gudsfrygt med Retfærdighed og Kjærlighed og Sandhed

synes bortvegne, at de have skjult sig i de faa overblevne Guds Børns Inderste, og synes at skulle begraves med dem; Daarerne juble over det sønderbrudte Aag, over Sønderrivelsen af Herrens Reeb, naar de kun ei selv besviges, underkues og pines af deres Staldbrødre i Ugudelighed, thi altid er, som skrevet staaer, den Retfærdige en Vederstyggelighed for den Ugudelige, Verden maa hade Alt, hvad som ikke er af Verden; men hvo kan tælle de Bekymringer, som heraf opvoxe til at bestorme de Gudfrygtiges Sind? de forene sig med den dybe Følelse af vore egne mange Synder, Frygten for at udfalde af Guds Samfund og Gruelsen for den Trængsel og Angest, som maa evindeligt være over alle dem, som ei annamme Sandheds Kjærlighed, som bortkastes fra Guds Ansigt ved Hans Herligheds Kraft.

O! I Elskelige! saamange som afskye at sidde paa Spotteres Sæde og vandre de Ugudeliges Vei, som frygte Gud og stride imod Synden, som stævne til Himmelen paa Livets trange Vei og elske Brødrene; o! I veed det, I føle det med mig, at vi have Trøst behov, have den haardt behov; kun derom spørge vi, hvor den er at finde? Vi hørde det, at hvad som er tilforn skrevet, er skrevet os til Lærdom, og adspørge vi nu Skrifterne, da høre vi, at det var til Bibelen, den Gudfrygtige hentyede, overalt hvor den kjendtes, saalænge den var til i Verden.

Ja, de tale til os, de hensovne Fromme og vidne om Trøsten, den overflødige Trøst, som Bibelen gav dem i Sorrhig og Nød, i Pine og Død; ja, Aanden vidner i vort Hjerte om den evige Trøst, som de fandt ved at annamme dens Ord og følge dens Lys. Brødre og Søstre i Herren! vi veed det, at Verden med sin Herlighed og Viisdom kan ikke trøste os i vor dybeste Nød og Bekymring; vi ere fødte ved Bibelens Side, den talde til os, der vi vare spæde, før vi endnu kunde adskille dens Ord, den lysde Guds Fred og Velsignelse over os i den hellige Daab, den vinker, den kalder os daglig, og vil vi kun oplade Øre, Øie og Hjerte for dens Herlighed og Guddomstale, da er den vores, vores med al sin Trøst, med al den Trøst, som er overflødig til den Skare af Folk og Tungemaal, som Ingen kan tælle.

Ja, I Elskelige! der er Ingen iblandt os, som beskikkede sit Hjerte til at frygte Gud og holde Hans Bud, uden at han og stundom har annammet Skrifternes Trøst og følt dens Kraft; men alligevel er det vist, at selv de, som frygte Herren, langt sjeldnere nu end fordum hentye til Hans Ord, at dets kraftige Trøst nu kun sjælden saaledes stærker, opfylder, opliver, opluer et Hjerte, som Ordet vidner om sig selv, at det kan og skal, ja, som vi grandgiveligt see paa Fædrenes

Tale og Vandel og Idræt, at det forud har stærket og muntret og varmet. Ordets Skyld kan det dog ikke være, det maa være vores, og vist bør det da vel betænkes:

*Hvorledes Skriften maa annammes og bruges,
naar vi skal annamme dens fulde, rige
og kraftige Trøst?*

Herom vil jeg da, ved den Hellige Aands naadefulde Bistand, endnu kortelig tale.

Visselig kan Sandheden om, hvordan Skriften skal annammes, og hvorledes den skal bruges, ligesom al Sandhed, indsluttes i heel faa og eenfoldige Ord, thi den skal annammes som et Guds Ord, og den skal bruges som Lyset i det mørke Stæd, der ene kan lyse for os, indtil Dagen fremskinner, og Morgenstjernen oprinder i vore Hjerter. Det er ogsaa vist, at Enhver, som rettelig giver sig Gud i Vold, som giver Gud og Sandhed sit Hjerte heelt og udeelt, og udøser det idelig for Gud med al dets Bekymring og Sorg i ydmygelig Bøn, han behøver ikke at undervises ved menneskelig Tale om Skriftens Brug; thi han haver en Salvelse af den Hellige og veed alle Ting, som høre til Liv og Gudfrygtighed; for det eenfoldige Øie er Alting lyst, hvo som er af Gud, hører Guds Ord og kiender det, og elsker det saa inderlig, at det er hans Glæde og Lyst at lytte dertil, og opbygges deraf til en levende Steen i Guds hellige Tempel.

Ikkedestomindre er det vist, at vi alle, saalænge vi ere i dette Paulun, trænge til at paamindes, formanet og bestørkes i den nærværende Sandhed ved broderlig Tale; det er ogsaa vist, at en Sandhed, som alle Gudfrygtige føle, kan være saa omtaaget af Løgn, at ikkun Faa see og erkjende den, at kun faa vove at tro Deres Hjerters Vidnesbyrd. Saaledes er det med Sandheden om den Hellige Skrift, og det især, fordi det er saa med den Sandhed om Bønnen, som er Nøgelen til al Gudskundskab og Sandhedserkjendelse. Disse Lærdomme ere i vore Dage blevne bespottede og forvanskede saare; de arrigste Vildfarelser ere med Dristighed og tit med Trædskhed forkyndte som uimodsigelig Sandhed, saa at mange, hvis Hjerter ei vare onde, ere blevne forførde og forvildede fra den Eenfoldighed, som fører til Christum.

Da det nu er saa, da de fleste Mennesker ere i dette Stykke som Bølger og lade sig omdrive af hvert Lærdoms Veir, saa gjøres det haardt behov, at vi paaminde

hverandre, og at Guds Ords Tjenere udlægge det klart og tydeligt, hvorledes det haver sig med det Ord, som ene er mægtig at trøste og saliggjøre vore Sjæle. Lang maatte den Tale vorde, i hvilken alt det skulde udvikles og klares, som i de sidste Dage er indviklet og formørket af dem, der lede Skibbrud paa Troen og bøiede af fra Sandheds Vei, men her maa det være nok at paamine om de synderligste Dele, om det, som maa kaldes Hovedsagen.

At Skriften maa være os et Guds Ord, dersom den skal trøste os over det Timeliges Forliis og Verdens Had, trøste os i vor Saligheds Sag, det er klart, thi vi kan ikke trøstes uden ved at oplyses om Herrens Sind, og hvo haver kjendt det? om Hans Huusholdning, og hvem haver fattet den? det er jo klart, hvad den hellige Povel siger: ligesom Ingen veed, hvad der er i Mennesket, uden Menneskets Aand, som er i ham, saa veed og Ingen de Ting, som ere i Gud, uden Guds Aand; det er jo klart, at Guds Raadslutninger til Menneskets Frelse og det evige Livs Vilkaar ere Ting, som intet menneskeligt Øie har seet, intet Øre hørt, og som ei er opkommet i noget Menneskes Hjerte, men kan kun aabenbares for dem, som elske Gud, ved den Aand, som randsager alle Ting, ogsaa Guds Dybheder. Ja, har vi ikke fornummet det, naar Sindet bevægedes, naar Hovedet værkede af mange Tanker, og Hjertet sørgede, hvor lidt de formaaede at trøste os, alle de klingende Ord og de kløgtige Taler, som Verdens Vise optænkde!

Ja, have vi selv været Døden nær med alvorlige Tanker, eller stode vi alvorlige for en Døende, som bekymredes inderlig, da veed vi det ret levende, at i den sidste og største Nød, som vi alle skal friste, da føles det dybt, at Ingen kan hjælpe og frelse uden den almægtige Gud, Hvem vi intet have givet tilforn, som skulde betales os, men Hvem vi have fortørnet med vor Synd saa mangefold, da hjælper det kun lidt, at et Menneske vil trøste os med Ord og Kløgt, som er hans egen Optænkning; ei trøster Talen om den Retfærdiges Løn, thi hvo er retfærdig, hvo er reen? har vi ikke alle syndet og fattes den Roes, vi skulde have for Gud; og nu Talen om Naade, o, hvor er den ikke vaklende, hvor pines og ængstes ikke Hjertet af Uvisheden om, hvordan Herrens Sind monne være mod Syndere, hvad Hans Naades Vilkaar er, om vi have opfyldt dem! Intet, Intet kan fuldelig trøste, uden Ord, som vi visselig vide og troe, er af Ham, Som raader alene, Som haver Magt til at frelse og fordærve, Som kjender Sig Selv og kan ikke lyve.

Vist er det saa, at Gud kan underlig trøste Sine Børn, ogsaa uden det udvortes Ord, og gjør det visselig, hvor det ei kjendes; men ligesaavist er det ogsaa, at har

Han givet et Ord, da vil Han ogsaa, at de, som kjende det, skal deri søge Trøsten, og de, som ere af Gud, maa kjende det, thi Aanden giver det Vidnesbyrd i deres Hjerter.

Det udkræves da først, naar vi skal annamme Skrifternes Trøst, at vi sandelig troe paa dem som Guds Sandheds Ord; men er det saa, o! da er det intet Under, at de Fleste i vore Dage, som end bekymres for Sjælen, saa sjælden oplade den hellige Bog, saa tit lukke den utrøstede, næsten aldrig finde deri den rige og kraftige Trøst som de Gudfrygtige fordum; thi, ak! hvor skrøbelig, hvor omleiret og svækket af Tvivl er ikke denne Tro selv hos dem, der ei vil bespotte eller fornægte den! Naar vi ogsaa have indseet vor Trang til en guddommelig Aabenbaring, naar vi føle os visse paa, at Jesus, den Retfærdige, Fuldkomne, Hellige, kunde ei lyve, o, der ere dog mange Klipper, hvorpaa vor Tro kan strande, thi har Man ikke indbildt os, at Faa eller Ingen kunde vide, hvad der i Bibelen var Guds Ord, hvormeget vi havde af Jesu egen Tale, og hvad der var uforvansket!

Der ligge de for os, de prophetiske Skrifter, hvilke Jesus gav Vidnesbyrd, at de talde om ham og kunde ikke feile (Luc. 24. Joh. 10); der ligge de Skrifter, som sige det selv, at de ere af Gud, som bære til Vidnesbyrd, ligefra Apostlenes Dage, Apostlenes Navne, deres Navne, til hvem Jesus sagde: det er ikke eder, som tale, men det er Faderens Aand, som taler i eder (Matth. 10), hvem Han udtrykkelig lovede Faderens Sandheds Aand, som skulde ledsage dem til al Sandhed (Joh. 16), som og teede sig kraftelig i dem ved Tegn og underlige Gjæringer, som skedte ved deres Tunger og Hænder; der ligge de for os, beseiglede af Herren med urokkelige Vidnesbyrd, dygtige til i hvert Menneskes Hjerter selv at beseigle deres Sanddrøhed; men hvem gjælder det mere end os, naar Propheter og Apostle sukkende udbryde: Herre, hvo haver troet det, vi have hørt, og for hvem er Herrens Arm aabenbaret?

Ak! hvor ere de dog Faa iblandt os, som tro fast og eenfoldelig, at Propheternes og Apostlenes Taler ere Guds rene uforfalskede Ord, og dog er det saa klart, at den Gud, som af Sin store Barmhertighed fornedrede sig til at tale til Menneskens Børn, at den Kjærligheds og Sandheds og Kraftens Gud aldrig kunde tillade, at menneskelig Skrift, under Hans Propheters og Apostles Navne, gik som Hans Ord fra Slægt til Slægt at forføre og forvilde Hans frommeste Børn; det er saa klart, at Han ei ved Sin Aands Vidnesbyrd i Hjertet, ved Opfyldelse af dette Ords Forjættelser, kunde stadfæstet det for Gudfrygtige

Mænd i de fremfarne Tider, dersom det ikke var hans eget uforfalskede Ord.

Det er endelig klart, at dersom vi ei kan oplade Bogen med den fulde Forvisning, at Alt, hvad som i den kalder sig Guds Ord, er det i Sandhed, da maa Sindet være som en Havsbølge, som Noas Due, der fløi over Jorden og fandt ikke Fæste at hvile sin Fod. Ja, var det sandt, at vi ogsaa i den Bog maatte frygte for Løgn og Bedrag, at vi ei trygt kunde overlade os til Ordet under Propheters og Apostles Navne, da var det omsonst, at Gud talede ved de hellige Mænd, thi da maatte vi enten blive i Uvished, eller Han maatte aabenbare Sig for hver af os, ligesom for Hine.

O! hvor bekymrede og raadville maatte da ikke Folkenes mange Tusinder, de Læge og Ulærde, sidde for Bogen, naar de ledte om Guds Ord? de maatte have den pinende Vished, at det var derinde, men ikke for dem at udfinde og adskille. Ja, selv de klogeste og lærdeste Mænd, gik de til Bibelen, ei for at sanke sig Lærdom til Bram, ei for at kives, men for selv at undervises og trøstes og finde Hvile for Sjælen, selv de maatte da pines af den samme ængstelige Uvished; naar de længst havde forsket og grundet, da var det dem endnu lige umuligt at sige: hvad der i Talen om de usynlige Ting var Guds Ord, og hvad der var Menneskers Gjætning og Løgn.

Det er da det første og ypperste Vilkaar for at trøstes af Skriften, at vi troe det fast, at vi i den have for os Guds uforvanskede Ord; men det Andet er ligesom dette, vi maa ogsaa troe, at Alt, hvad som hører til Saliggjørelsens Orden, Alt, hvad der forkyndes om, hvad vi skal troe, og hvad vi skal gjøre, det maa være klarligen sagt, saa som det meendes, alle de Ord maa have den Mening, som en gudfrygtig, ulærd, men betænkssom Mand maa finde deri. Ak! denne Tro paa Bibelens Eenfoldighed, ak, den er hardtad reent forsvunden, og selv redelige Christne mene, at de har Lov til mangansteds at forkaste Ordets aabenbare Mening og lede om en anden; ja, de Skriftekloge indbilde sig, at det er deres Skyldighed.

Men hvilken Daarlighed af Christne! At de, som ikke tro paa Skriften som Guds Ord, men vil ei ligefrem forkaste den, at de gjøre saa, er intet Under, thi kunde de indbilde os, at Ordets Mening var uvis, da havde de jo vundet, da var Guds Ord unyttigt; men naar Christne tale saa, visselig, | da maa vi ogsaa her bekjende, at denne Verdens Børn ere klogere i deres Slægt end Lysets Børn; thi Christne, som troe, at der ved Kløgt og Lærdom skal og kan udfindes en anden

Mening, som gjør den til Løgn, der ligger aabenbar for Øiet, de veed ei, hvad de gjøre, de bestride deres egen Troe og berøve sig selv den overflødige Trøst, Skriften tilbyder, og de lukke Øinene for en soleklar Sandhed, for den Sandhed, at, naar Gud vilde give os Sit Ord, da maatte dets Mening være klar for alle Hans Børn, da maatte hver, som alvorlig vilde, kunne forstaae det Ord til Salighed.

Det er jo aabenbart, at dersom Ordets ligefremme Mening skal gjøres til Løgn af en anden, som maa udflndes ved Lærdom og Kløgt, da maa menig Mand enten troe Løgneren eller troe et Menneskes Ord som Guds; al Syn og Skrift var dem da som en Bog, der gives til den, som ikke forstaaer sig paa Skrift, saa Man siger: Kjære! læs dette! men han maa svare! jeg kan ikke, thi jeg forstaaer mig ikke paa Skrift (Esa. 29). Visselig, en saadan Beskikkelse skulde man ikke vente af den Gud, Hvem Jesus prisede og sagde: Fader! Himmels og Jordens Herre! jeg priser Dig, fordi Du haver skjult dette for de Vise og Forstandige og aabenbaret det for de Umyndige; ja, Fader, thi det var saaledes behageligt for Dig (Matth. 11); af den Gud, om Hvem Apostelen vidner, at Han haver gjort denne Verdens Viisdom til Daarlighed, Som, fordi Verden af bare Viisdom ei kjendte Gud i Hans Viisdom, behagede ved den daarlige Prædiken at gjøre dem salige, som troe, den Gud, Som udvalgte de daarlige Ting for Verden til at beskjemme de Vise, saa intet Kjød skal rose sig for Ham (1. Cor. 1. 2.).

Men, I Elskelige! ligesom vi heraf kan forstaae, at Guds Aabenbaring maa i alle de Ting, som høre til Liv og Gudfrygtighed, være klar og vis for alle, baade Læge og Lærde, naar vi høre paa dens Tale, som det sømmer sig, med Andagt, under Bøn og den Hellig Aands Paakaldelse, saa forstaae vi det Samme end tydeligere, naar vi betænke, at Skriftens Mening ellers blev uvis for den Lærde saavel som den Læge; tviste og gjætte, det kunde Man, men tro og trøste sig ved Ordet om det Usynlige, det kunde Ingen; Ordet kunde ei være det klare Lys paa Livets Vei, ei det faste Anker i Modgangs Storme og mod Dødens Bølger, som et Guds Ord maa være.

Naar Bekymring for de timelige Ting overfalder os, og Øiet ingen Udvei seer, hvad Trøst kunde vi da have af Guds Ord, dersom vi ei tør troe det eenfoldelig, som skrevet staaer: søger ikke som Hedningene, for hvad I skulle æde, og hvad I skulle | drikke, og hvad I skulle iføre eder; søger kun Guds Rige og Hans Retfærdighed, da skal det Øvrige tillægges eder! kaster al eders Omsorg paa Herren, thi Han sørger for eder, og Han er riig til alle dem, som Ham paakalde! (Matth. 6. Pet. 5).

Naar Farer omspænde os, naar Ødelæggelsen truer, naar Verden forlader og forfølger os, hvad kan da trøste uden fast eenfoldig Tro paa det Ord, at ikke en Spurv falder til Jorden og ei et Haar af vort Hoved uden den Himmelske Faders Villie, og at Ingen haver nogen Magt over os, uden den bliver givet herovenfra. Hvad kan trøste os, naar Hedningene fnyse, og Folkene optænke Forfængelighed, naar Jordens Konger forenes, og Fyrsterne samle sig til Strid mod Herren og Hans Christus, hvad uden fast eenfoldig Tro paa det Ord, at de, der sammenrotte sig mod Guds hellige Barn Jesus, udrette kun det, som Hans Haand og Raad have forud beskikket, og at Helvedes Porte skal aldrig faae Overhaand over Hans Menighed! (Ap. G. 4. Matth. 16).

Hvad kan trøste os, naar vi nedbøies under Syndens Byrde, grue for Guds Vrede og for Lovens Torden, hvad uden eenfoldig Tro paa de Jesu Ord: mit Legeme hengives for eder, mit Blod udøses til Syndernes Forladelse; thi saa elskede Gud Verden, at Han gav Sin eenbaarne Søn, paa det at hver den, som troer paa ham, skal ikke fortabes, men have det evige Liv! (Matth. 26. Joh. 3). Hvad kan trøste os, naar vi fornemme, at os fattes Kraft og Frimodighed til at overvinde Verden og korsfæste det gamle Menneske med Synder og Begjærligheder, til i Tale og Levnet at skinne som Lys midt i den vanartige Slægt, og frit bekjende det Korsens Ord, som er Verden en Forargelse og Daarlighed, hvad uden eenfoldig Tro paa det Ord, at Faderen giver alle dem Sin Hellig Aand, som bede Ham derom, at Guds Kraft teer sig i os, saa vi formaae alle Ting i Christo Jesu, som gjør os stærke (Luc. 11. Phill. 4).

Ja, I Elskelige! hvad skulde trøste os, som forkynde det Guds Ord, naar det foragtes og bespottes, naar ingen Frugter lade sig for os tilsyne, hvad uden den ret eenfoldige, barnlige Tro paa Herrens Tale, naar Han siger: ligesom Regnen og Sneen nedfalder fra Himlen og kommer ikke tilbage derhen, men vander Jorden og gjør den frugtbar og kommer den til at give sin Grøde, og den giver Sæd til at saae og Brød til at æde; saa skal mit Ord være, det skal ikkekomme tomt igjen til Mig, men det skal udrette, hvad Mig behager, og dets Ærende skal lykkes; thi I skal drage ud med Glæde og fremføres med Fred *Bjerg ene og Høiene skal raabe for eders Ansigt med Frydesang*, og alle Træer paa Marken skal klappe med Haand; istæden for Tornebusken skal Fyrtræet opvoxe, for Tidslerne skal Myrtetræer opvoxe, og det skal være Herren til et Navn, til et evigt Tegn, som ikke skal udryddes! (Esa. 55.).

O, I Elskelige! mon jeg ikke ret levende føler det i denne Time, at jeg maatte forsmægte og forstumme, dersom jeg ei turde i eenfoldig Tro holde hardt ved et saadant Guds Ord og med det trodse al Verden og de bange Tanker, der opstaae i mig selv? Jeg har talet til eder om Skrifternes Trøst, som de Fleste forsmaa og foragte, jeg bad og besvoer eder at gaae til den hellige Bog med den samme enfoldige Tro og det barnlige Sind, som eiedes af Fædrene, men som bespottes iblandt os; jeg veed det jo vel, hvor dybt den usalige Fordom fæstede Rødder, at Tvivl om Sandheds Ord er vor Ære, at vor Klogskab skal vise sig i at mestre og dømme den Bog, som skulde undervise os, som skal dømme os engang, thi Jesus sagde: de Ord, som jeg haver talet, skal dømme eder paa den yderste Dag (Joh. 12).

Jeg veed det jo vel, hvor tungt det falder at nedstige fra den drømde Høihed, og sætte sig lavt med Luther og de Gamle ved Propheternes og Apostlenes Fødder, snare til at høre, sene til at tale, rede til at troe, bange for at vandre med Fornuften i de Ting, som ere den for høie. Jeg veed det jo vel, thi jeg har prøvet og erfaret det selv, og hvorledes turde jeg da haabe, at mit Ord kunde finde saadan Indgang hos Nogen af eder, at han vilde sætte sig hos mig paa Gulvet og spottes af den selvkloge Skare, der bygger saa høit udi Luften?

hvorfra skulde jeg faae dette Haab, som dog ene kan stærke mig og løse min Tunge, dersom jeg ei turde stole paa et saadant Guds Ord, som Engle ei begribe, men Børn kan forstaae? men det tør jeg, thi jeg hører de hensovne Frommes sandfærdige Vidnesbyrd om, hvorledes Herren synlig stadfæstede og ærede den enfoldige Tro og lod aldrig dens Haab beskjæmmes; ja, i mangen Strid og megen Trængsel har jeg selv fornummet, hvor trofast Herren holder Sit Ord og Sine Forjættelser, ret som de staae at læse; paa ingen af dem tør jeg tvivle, thi de ere ikke Ja og Nei, som Spottere mene, men de ere alle Ja og Amen i Christo Jesu (2 Cor. 1.).

Derfor ender jeg trøstig min Tale i den fulde Forvisning, at er der ogsaa kun Een, saa er der dog Een, som ved den henførdes til eller og stadfæstedes i den Eenfoldighed, som ene giver Forstand paa Guds Ord og oplader Hjerter for dets overflødige Trøst. Brødre! I skal ikke mene, at jeg vil dømme en Broder; jeg veed det vist, at der baade er og har været ærlige Christne, som ikke saaledes fuldelig hengav sig til det guddommelige Ord og den Guds Hellig Aand, fra Hvem det kom; hver haver sin Skrøbelighed, og er dog vor Broder, naar han kun ærlig troer paa den Herre Jesum Christum, og vil vandre i Hans hellige Fodspor; men

visselig er dette umuligt uden en Deel af den enfoldige Tro, Overgivelse og Underkastelse, om hvilken vi talde, og det skal forkyndes aabenbart, at hvo som nøler og tøver med villig og fuldelig at bøie sig for det skrevne Ord i barnlig Tro, han skaber sig selv heel mangel Bekymring og bereder sig selv stor Fristelse og Anfægning paa det Sidste.

Her gjælder det, hvad Jesus sagde om Martha, at hun unødvendig bekymredes og forvirredes ved de mange Ting, og at Maria, som sad ved Hans Fødder og havde ei Sind til Andet end Hans Tale, hun udvalgte den bedste Deel. Det er vist, at Ingen kan gaae gjennem Verden med den Guds Fred, som overgaaer al Forstand, stadelig i Hjertet, med Glæde midt i Bedrøvelse, at Ingen kan staae rolig og frimodig, naar Tusinde falde ved den høire og titusinde ved den venstre Side, eller smilende møde den sidste Fjende, som er Døden, Ingen, uden den, der holder hardt ved Ordet, som det staaer at læse, som det er klart for Læg og Lærd, for Alle, som oplade Bogen i den Herres Jesu Navn med troende Hjerter. Ja, det er endelig vist, at ingen Christen forløses af denne Verden, før han vemodig bortkaster al den Selvklogskab, som svækkede hans Tro, forstyrrede hans Fred, formindskede hans Trøst og koglede kun Taager frem for Herrens Lys; thi salige ere de, som ikke see og dog troe, og hisset skal vi samles til Troens og Guds Søns Erkjendelses Enighed.

O! give da Gud, at vi alle, som bekjende den Herre Jesum uden Skrømt, maatte trodse Tidens Strøm og vende tilbage til Skriften med barnlig Tro paa dens Sandhed og Klarhed! da skal den aldrig lade os utrøstede bortgaae; jo tiere vi læse, jo dybere vi indprænte os det velsignede Ord, desbedre skal vi lære at kjende og skatte dets himmelske Kræfter; hvad Trængsel der saa times, og hvilke Farer der end true, skal det som en Guds Kjæmpe staae ved vor Side, som et Guds Sværd skinne i vor Haand, og som et Guds Ord glæde vort Hjerte; ja, vi skal fornemme, at ligesom Christi Lidelser ere overflødige til os alle, saa er og vor Trøst overflødig ved Christum (2 Cor. 1.).

Og i de sidste Timer, naar Trøst saa haardt behøves, og Trangen saa inderlig føles, da skal vort Hjerte opfyldes af Taalmodighed og Skrifternes Trøst; det Ord, som vi have tjent, vil da tjene os; da taler Jesus, og det gjennemklinger os som en Guddomstone: hvo som lever og troer paa mig, han skal aldrig døe; hvor jeg er, der skal og min Tjener være, og skinne som Solen i Faderens Rige. O, give Gud, at vi alle maatte indslumre under saa salig en Aftensang fra det Høie,

Amen, i Jesu Navn Amen!

Kilde

Bibelske Prædikener efter Tidens Tarv og Leilighed ved N. F. S. Grundtvig, Capellan Pro Persona. Kjøbenhavn 1816. Paa Hofboghandler J. H. Schubothes Forlag. Trykt hos P. H. Höeckes Enke.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

2. søndag i advent, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1800-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/n-f-s-grundtvigs-praediken-2-sondag-i-advent>